

SAKSLISTE

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Hovedutvalg for helse og sosial

Møtested: Komunestyresalen

Møtedato: 04.03.2014

Tid: 18:00 - 22:00

Det innkalles med dette til møte i Hovedutvalg for helse og sosial

Saker til behandling:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/1	14/201 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
14/2	14/156 RESERVASJONSRETT FOR FASTLEGER - HØRINGSUTTALSE
14/3	14/196 ENDRE DISPOSISJONSRETTE FOR KONTO 2100701304 GAVE TIL SIGDALSHEIMEN FRA OLAUS NESS' ARVINGER
14/4	12/262 SKJENKEBEVILLING HAGLEBU FJELLSTUE AS - ENDRING
14/5	12/560 SKJENKEBEVILLING FRITIDSTUNET AS - ENDRING
14/6	14/182 MELDINGER
14/7	13/1150 SØKNAD OM TILSKUDD TIL BOLIG Ofi §13

Sakene er utlagt på kommunehuset fram til møtedagen. Eventuelle forfall meldes til sekretæren, tlf. 32711400.

Vararepresentanter møter bare etter nærmere innkalling.

Prestfoss, 25.02.14

Lars Foss (sign)
leder

Delegerte vedtak

Dato: - Utvalg: HS Hovedutvalg for helse og sosial

Saksnr.	Dato Navn Innhold	Arkivsak	Avd/Sek/Saksb.	Arkivkode Resultat
DS 1/14	05.02.2014 Eggedal skole og-ungdomskorps VEDTAK: SKJENKEBEVILLING ENKELTARRANGEMENT 2014 I medhold av alkoholloven § 1-6 innvilges Eggedal skole- og ungdomskorps v/skjenkeansvarlig Tone Besserud skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 den 22. februar 2014 på Eggedal samfunnshus fra kl. 20.00 til kl. 02.00.	14/48	RA/RA/JS	U63 &18
DS 2/14	06.02.2014 Haglebu Skisenter AS SKJENKEBEVILLING ENKELTARRANGEMENT 2014 VEDTAK: I medhold av alkoholloven § 1-6 innvilges Haglebu skisenter AS v/skjenkeansvarlig Ulrica Spockeli skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 på avgrenset uteområde i tidsrommet for tidsrommet 15. februar – 2. mars 2014 ved Haglebu skisenter fra kl. 11.00 til kl. 18.00 for gruppe 1 og 2, og fra kl. 13.00 til kl. 18.00 for gruppe 3.	14/48	RA/RA/JS	U63 &18
DS 3/14	12.02.2014 Haglebu Skisenter AS SKJENKEBEVILLING ENKELTARRANGEMENT 2014 VEDTAK: I medhold av alkoholloven § 1-6 innvilges Haglebu skisenter AS v/skjenkeansvarlig Ulrica Spockeli skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 på avgrenset uteområde på ca. 100 kvm., og inneområde på ca. 40 kvm., i tidsrommet for tidsrommet 15. februar – 2. mars 2014 ved og i Haglebu skisenter fra kl. 11.00 til kl. 18.00 for gruppe 1 og 2, og fra kl. 13.00 til kl. 18.00 for gruppe 3. Dersom skjenkeansvarlig ikke er tilstede, fungerer Åse Camilla Medalen som stedfortreder. I forbindelse med eget arrangement fredag 21. og/eller lørdag 22. februar gis skjenkebevilling for gruppe 1, 2 og 3 til kl. 20.00.	14/48	RA/RA/JS	U63 &18

SIGDAL KOMMUNE
Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/201-1
Løpenr.: 1180/14
Arkivnr.: MØTE 033
Saksbeh.: Siri Skare

Styre/råd/utvalg
Hovedutvalg for helse og sosial

Møtedato
04.03.2014

Saksnr.
HS-14/1

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL

Rådmannens forslag til vedtak:
Møteprotokollen fra møtet den 12.11.2013 godkjennes.

Saken avgjøres av: Hovedutvalget for helse og sosial

Vedlegg: Møteprotokoll fra møtet 12.11.13

PROTOKOLL

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Hovedutvalg for helse og sosial

Møtedato: 12.11.2013

TILSTEDE PÅ MØTET

MEDLEMMER (angi evt. Hvem som er fraværende med * foran navnet)	Lars Foss Gunnar Tellnes *Inger Stuve Andersen Kari Lindbo *Ole Gunnar Varsla Karin Synnøve Bråthen *Kent Espen Sandsbråten
VARA-MEDLEMMER	Rolf Hagajordet (vara for Inger Stuve Andersen)
ANDRE	Rådmann, Virksomhetsleder Linda Torgersen, Anne Marie Lobben

UTSKRIFTER

Hovedutskrift er sendt:

Faste mottakere

MØTEBOKA GODKJENNES I NESTE MØTE.

RETT UTSKRIFT BEKREFTES:

Prestfoss, den 19.11.13

Jens Sveaass
Møtesekretær

**Ingen merknader til innkalling.
Ingen merknader til saksliste.
Protokoll fra forrige møte ble godkjent.**

SAKER TIL BEHANDLING

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
13/23	13/1108 SØKNAD OM GAVEMIDLER TRIVSELSASSISTENTER SIGDALSHEIMEN 2014
13/24	13/50 SAKER AVGJORT AV ADMINISTRASJONEN ETTER DELEGERT MYNDIGHET - 2013 HOVEDUTVALGET FOR HELSE OG SOSIAL
13/25	13/147 TEMAPLAN FOR IDRETT, FRILUFTSLIV OG FYSISK AKTIVITET
13/26	13/404 REGNSKAPSRAPPORT 3. KVARTAL 2013 HELSE OG SOSIAL
13/27	13/1093 BUDSJETT 2014 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2014-2017
13/28	13/39 MELDINGER 12.11.13

HS-23/13

SØKNAD OM GAVEMIDLER TRIVSELSASSISTENTER SIGDALSHEIMEN 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Søknad om kr 107.000,- fra Ovestadgaven til ansettelse av trivselsassistenter ved Sigdalsheimen i 2014 innvilges.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

Søknad om kr 107.000,- fra Ovestadgaven til ansettelse av trivselsassistenter ved Sigdalsheimen i 2014 innvilges.

HS-24/13

SAKER AVGJORT AV ADMINISTRASJONEN ETTER DELEGERT MYNDIGHET - 2013 HOVEDUTVALGET FOR HELSE OG SOSIAL

Rådmannens forslag til vedtak:

Saker avgjort av administrasjonen etter delegert myndighet tas til orientering.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets vedtak:

Saker avgjort av administrasjonen etter delegert myndighet tas til orientering.

HS-25/13

TEMAPLAN FOR IDRETT, FRILUFTSLIV OG FYSISK AKTIVITET

Rådmannens forslag til vedtak:

Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2024 og Handlingsplan for 2014-2017 vedtas.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Temaplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2024 og Handlingsplan for 2014-2017 vedtas.

HS-26/13

REGNSKAPSRAPPORT 3. KVARTAL 2013 HELSE OG SOSIAL**Rådmannens forslag til vedtak:**

Regnskapsrapport for 3. kvartal tas til orientering.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets vedtak:

Regnskapsrapport for 3. kvartal tas til orientering.

HS-27/13

BUDSJETT 2014 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2014-2017**Rådmannens forslag til vedtak:**

- 1 Ved beregning av forskuddsskatt for 2014 gjelder høyeste tillatte satser
  - Inntektsskatt for personlige skatteyttere 11,4 prosent
  - Formueskatt 0,7 prosent
- 2 Forslag til budsjett for Sigdal kommune vedtas slik det går fram av budsjettskjema 1a og 1b, 2a og 2b.
- 4 Foreldrebetaling for SFO opprettholdes fra 2013.
- 5 Egenandel for kulturskolen opprettholdes fra 2013.
- 6 Rammetimetallet økes med to timer til 1192 timer pr uke på bakgrunn av økt timetall til valgfag. Sammen med to timer til Ny giv satsingen som opphører i 2014, vil dette totalt dekke fire nye valgfagtimer ved ungdomstrinnet.

Skolene skal sammen med rådmannen videreføre arbeidet med å nå utviklingsmålene i Den gode skole.

- 7 Tilskuddet til registrerte trossamfunn settes til kr 513,- pr medlem for 2014.
- 8 Gebyrer for vann, avløp og renovasjon vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prisliste, forslag 2014.
- 9 Gebyr for slamtømming vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prisliste, forslag 2014.
- 10 Gebyr for private reguleringsplaner vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prisliste, forslag 2014.
- 11 Gebyr for byggesaksbehandling og utslipp vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prisliste, forslag 2014.
- 12 Gebyr for kart og oppmåling vedtas i tråd med detaljerte satser i fremlagte prisliste, forslag 2014.
- 13 Fellingsavgifter for elg og hjort beholdes uendret med kr 400,- for voksen elg, kr 230,- for elgkalv, kr 300,- for hjort og kr 180,- pr. hjortekalv.
- 14 Feiergebyrene, og gebyr for behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri justeres med 2,5 prosent, jfr sakens vedlegg og detaljer.
- 15 Forslag til budsjett for Sigdal Energi for 2014 vedtas. Det budsjetteres med utbetaling av utbytte fra Sigdal Energi i 2014 på kr 1.500.000,-
- 16 Fullmakt til budsjettjustering:
  - Hovedutvalgene gis fullmakt til å omdisponere midler mellom tjenester innenfor samme planområde. Formannskapet har denne fullmakten for planområde 1 og 2.
  - Rådmannen gis fullmakt til å omdisponere midler innenfor den enkelte tjeneste innenfor det samme planområde.
- 17 Rådmannen gis fullmakt til å ta opp aktuelle lån i tråd med vedtatt investeringsplan for 2014 i lys av den fremdrift og det likviditetsbehov som oppstår ved iverksetting av vedtatte tiltak. (Jfr budsjettokument del I, pkt 3.1)
- 18 Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på inntil kr 2.000.000,- i Husbanken til Startlån.
- 19 Budsjett for 2014 er lagt opp med et netto, korrigert driftsresultat, med prosjekter på kr 2.353.000,-. Beløpet avsettes til disposisjonsfond.

Behandling:

Felles tilleggsforslag ble lagt frem;

Hovedutvalget for Helse og Sosial ser at det ligger an til merforbruk i barnevernet, men ser ingen mulighet for økte rammer. Hovedutvalget ser også med bekymring på bemanningen i pleie og omsorg, og varsel om reduksjoner i tilbud hvis 2013 bekrefter stor økonomisk ubalanse i tjenestene.

Rådmannens forslag til vedtak, samt tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Budsjett 2014 og økonomiplan med handlingsprogram 2014-2017 godkjennes med følgende tillegg:

Hovedutvaget for Helse og Sosial ser at det ligger an til merforbruk i barnevernet, men ser ingen mulighet for økte rammer. Hovedutvalget ser også med bekymring på bemanningen i pleie og omsorg, og varsel om reduksjoner i tilbud hvis 2013 bekrefter stor økonomisk ubalanse i tjenestene.

HS-28/13

MELDINGER 12.11.13

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldingene tas til orientering.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets vedtak:

Meldingene tas til orientering.

SIGDAL KOMMUNE
Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/156-1
 Løpenr.: 890/14
 Arkivnr.: G21 & 13
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/2

RESERVASJONSRETT FOR FASTLEGER - HØRINGSUTTALSE

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

Høringsbrev av 21.januar 2014 fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Høringsnotatet lastes ned fra følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer/hoeringsdok/2014/horing---reservasjonsordning-for-fastleg.html?id=749564>

Uttalelse fra kommunelegen i Modum av 6 februar 2014.

Uttalelse fra kommunelegen i Sigdal (omdeles i møtet)

Oversikt over høringsinstanser

Saksutredning

Bakgrunn:

Det vises til høringsbrev av 21. januar 2014, notat fra kommunelegen i Modum, samt saksframlegg og protokoll fra behandlingen av denne høringsaken i Modum kommune.

Vurdering:

Et hørings svar må være HOD i hende innen onsdag 30.03.2014.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Høringsinstanser
i henhold til vedlagte liste

Deres ref

Vår ref
14/242

Dato

21. 01. 2014

Høring - reservasjonsordning for fastleger

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlege ved reservasjon) og forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen.

Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort.

Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget innen **onsdag 30. april 2014**.

Høringsuttalelsene sendes fortrinnsvis elektronisk til postmottak@hod.dep.no eller per post til Helse- og omsorgsdepartementet, Postboks 8011 Dep, 0030 Oslo.

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på adresse: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>. Spørsmål til forslagene kan rettes til seniorrådgiver Marianne Sælen på e-post marianne.salen@hod.dep.no eller telefon 22 24 84 92.

Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer.

Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi høringsuttalelse.

Med vennlig hilsen

Kari Sønderland

Kari Sønderland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marianne Sælen

Marianne Sælen
seniorrådgiver

Vedlegg: 2

Kommuneoverlege Gunnar Hjorth
Modum

Til
Ordfører Terje Bråthen

6.2.2014

Om reservasjonsretten og legene i Modum.

Det foregår for tiden en ganske omfattende diskusjon omkring fastlegers rett til, av samvittighets grunner, å henvise kvinner til abort. En forespørsel ble sendt alle fastlegene i Modum sist høst, og ingen av legene har gitt uttrykk for at de ønsker å reservere seg. Det er således ikke noe problem i Modum.

Hva angår nye leger, enten med avtale eller som vikar, blir spurt om hvilket standpunkt de har i denne problemstillingen. Min holdning er at norsk lov gjelder, og at det forventes at kvinnen blir henvist til abort når hun ønsker det. Frem til uke 12 er det kvinnen selv som bestemmer om hun ønsker abort, etter uke 12 kan prosedyren utføres men bare på medisinsk indikasjon, som ved fare for liv eller helse til mor eller foster.

Men en del av denne problemstillingen er også for legen å være en hjelper og rådgiver for kvinner som er i tvil eller har samvittighetskvaler når det gjelder å avbryte svangerskapet. I så måte kan det være aktuelt å avvente litt og ha noen samtaler før henvisning. For øvrig kan kvinner som har fått time for abort, trekke seg fra dette helt frem tidspunktet for oppstart av prosedyren, som i våre dager i det vesentlige skjer ved hjelp av medikamenter og ikke som gammeldags utskrapning.

Som en sidediskusjon til abortspørsmålet har noen leger også krevet å kunne reservere seg mot å la kvinnen få utskrevet enkelte prevensjonsmidler, særlig spiral (både kopper spiral, og hormonspiral) og noen p-piller da de hevder at disse midlene ikke hindrer befruktning, men hindrer at det befruktede egget skal feste seg. De hevder således at dette er en abort som skjer få minutter etter en unnfangelse. Dette er høyst diskutabelt, da en viktig del av virkningen antas å være at det dannes en slimpropp i livmorkanalen som medfører at spermier ikke kan trenge opp i livmoren og videre mot eggstokker. Jeg tviler på om disse legene får medhold i sitt standpunkt. Noen leger kan imidlertid nekte å sette inn spiral da de ikke føler å ha nødvendig kompetanse til å gjøre det. Dette har jeg ikke spurt spesifikt om, men har ikke fått melding noen gang om at det skulle være et problem.

Konklusjon: Spørsmålet omkring henvisning til abort er således ikke aktuelt i Modum, hvor ingen av legene har meldt om ønske om fritak fra å henvise til abort. Og heller ingen av legene har reservert seg mot å forordne ulike typer prevensjon.

Gunnar Hjorth
kommuneoverlege

Høringsinstanser

Advokatforeningen

Akademikerne

Allmennlegeforeningen

AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide

Barneombudet

Bioteknologinemnda

Biskopene

Datatilsynet

Den Norske Jordmorforening

Den norske kirke

Departementene

Forbrukerombudet

Forbrukerrådet

Foreningen for helsepersonells reservasjonsrett

Gatejuristen

Helsedirektoratet

Human-Etisk Forbund

Islamsk Råd Norge

Juristforbundet

JURK – Juridisk rådgivning for kvinner

Juss-Buss

Jussformidlingen i Bergen

Jusshjelpa i Nord-Norge

Kirkens Bymisjon

Kirkerådet

KS - Kommunenes Interesseorganisasjon

Kvinnefronten

Kvinnegruppa Ottar

Landets fylkesmenn

Landets helseforetak

Landets høyskoler (m/helsefaglig utdanning)

Landets kommuner

Landets pasientombud

Landets regionale helseforetak

Landets universiteter

Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

Landsgruppen av helsesøstre, NSF

LO - Landsorganisasjonen i Norge

Legeforeningen

Legeforeningens forskningsinstitutt

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillingssenteret

Menneskerettsalliansen

Menneskeverd

MiRA ressurscenter for innvandrere- og flyktningkvinner

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Norges kristelige legeforening

Norges Kvinne- og familieforbund

Norsk gynekologisk forening

NOVA – Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring

Norsk Kvinnesaksforening

Norsk Pasientforening

Norsk Psykologforening

Norsk senter for menneskerettigheter

Norsk sykepleierforbund

NHO - Næringslivets Hovedorganisasjon

Organisasjonen Voksne for Barn

Oslo katolske bispedømme

Rettspolitisk forening

Riksrevisjonen

Rådet for legeetikk

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

Sametinget

Senter for medisinsk etikk ved universitetet i Oslo

Sex og samfunn, Senter for ung seksualitet

Statens helsetilsyn

Stiftelsen Kirkeforskning - KIFO

Stiftelsen Menneskerettighetshuset

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Sysselemanden på Svalbard

Tankesmien Skaperkraft

Tromsø stift

Trondheim stift

YS - Yrkesorganisasjonenes sentralforbund

SIGDAL KOMMUNE

Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/196-1
 Løpenr.: 1165/14
 Arkivnr.: 076 F00
 Saksbeh.: Anne Marie Lobben

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/3

ENDRE DISPOSISJONSRETTE FOR KONTO 2100701304 GAVE TIL SIGDALSHEIMEN FRA OLAUS NESS' ARVINGER

Rådmannens forslag til vedtak:

Disposisjonsretten for konto 2100701304 Gave fra Olaus Ness' arvinger overføres fra hovedutvalget i Helse og sosial til administrasjonen i Helse og sosial fra denne dato.

Saken avgjøres av: Hovedutvalget for helse og sosial.

Administrasjonen i Helse og sosial ved Sigdalsheimen ser det hensiktsmessig å overta disponeringsretten av konto 2100701304 (tidligere 25199307) «Gave Olaus Ness' arvinger». Dette for å få en effektiv saksbehandling i forhold til at vi nå står overfor en periode med fortløpende innkjøp. Opprinnelig gave var kr 800.000,-. Pengene var øremerket blant annet buss. Buss ble kjøpt inn av midlene i 2008 for kr 600.000,- (arkivsak 07/1439). Videre har de vært benyttet til teleslynge i 2011 bidrag på kr 12.000,-, samt ekstraordinære kostnader på bussen i 2011 på kr 17.037,- (arkivsak 11/1178). I tillegg står det i testamentet at midlene skal brukes til utsmykning, og det er det Sigdalsheimen har til hensikt å gjøre i tiden framover. Saldo per 31.12.2013 er kr 202.467,-. Sigdalsheimen ble ombygd i 2000, og mye av utsmykningen slik som reproduksjoner har blitt falmet av sola, eller på annen måte fått forringet kvalitet. Det dreier seg om å vurdere utsmykning i fellesarealer for beboerne i 2. etasje (langtidsavdelingene gruppe 4, 5 og 6), samt fellesarealene og avdelingene i 1. etasje; solstua og rehab. avd. På rehab. avd inngår også de 7 rommene, da dette er rom som er møblert av Sigdalsheimen. I tillegg til å erstatte utsmykning i dagens Sigdalsheimen ønsker vi å bruke noe av midlene til utsmykning i det nybygget som vil stå ferdig i 2015. Med utvidet Sigdalsheimen vil vi i tillegg til dagens brukere, få flere plasser til en yngre målgruppe til korttidsplasser, lindrende plasser og rehab. avdelingen. Vi ønsker å rette utsmykning også med dette i mente. Midlene vil bli forvaltet i tråd med føringer i gavebrevet av styringsgruppen for Sigdalsheimen, som også forvalter Sigdalsheimens egen gavekonto. Denne styringsgruppen består av representanter fra administrasjonen, brukere og pårørende og behandler saker som gjelder beboernes «ve og vel»; trivsel og velferdstiltak»

Vedlegg:

- Gavebrev
- Saldoliste
- Skriv fra adv. Fuhre

ADVOKATENE
KJELL FURE   KNUT FURE
M.N.A.   M.N.A.
KONTORFELLESKAP

Sigdal kommune
Pleie- og omsorgsavdelingen
v/Hanne Hulbak
3350 Prestfoss

22.12.99

SIGDAL KOMMUNE PLEIE- OG OMSORG	
Agjeldnr. 80/00062	Doknr. 001
28 DES 1999	
KJELL FURE H/B	
00017/ KTF	

GAVE.

Som jeg telefonisk har meddelt har arvingene etter Olaus Ness, fdt. 05.05.18, død 05.07.99, **Haldis Korsmo, Karoline Bjørnstad og Agnes Kolsrud**, besluttet av sin arv å gi kr 800 000,-, åttehundretusen kroner 00/100.

Til gaven er knyttet disse betingelser;

Det er forutsatt at midlene anvendes til følgende formål:

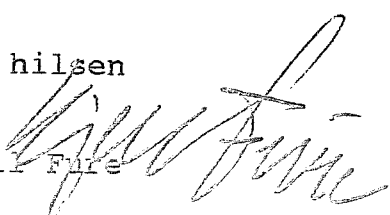
- A. Utsmykning av Sigdalsheimens dagligstue(r), f.eks. til Krognæsmøbler e.l. etter pleie- og omsorgsleders skjønn.
- B. Det som måtte bli tilovers, kan tenkes anvendt til f.eks. kjøp av buss - for transport av beboerne ved utflukter o.l.
- C. Endelig ser man gjerne at noe også avsettes til f.eks. kjøp av vin e.l. til beboerne - ved spesielle anledninger.
- D. Vi ser gjerne at det ved utsmykningen gjøres kjent at midlene er ydet av Olaus Ness v/hans arvinger.
- E. Det er en forutsetning fra arvingenes side at midlene **ikke** skal kunne benyttes til formål som ligger under Sigdalheimens ordinære budsjett.

Undertegnede er fullmektig for arvingene i booppgjøret.
Til orientering oversender jeg kopi av skifteattest.

Beløpet er idag overført til oppgitt konto 1594 35 66051.

Med hilsen

Kjell Fure

1.1 Oversikt over bundne driftsfond Helse og sosial:

Arbeidsstuer:

Følgende konti disponeres av administrasjonen i Helse og sosial:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo per 31.10.13	Saldo per 01.01.13	Øremerket
25199302	Arbeidsstue Sigdalsheimen	41.570	44.248	Drift/aktiviteter dagsenter/arbeidsstue
25199303	Arbeidsstue Eggedal Eldresenter	161.897	163.674	Drift/aktiviteter dagsenter/arbeidsstue
SUM		203.467	207.922	

Gavemidler:

Følgende gavekonti disponeres av administrasjonen i Helse og sosial:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo per 31.10.13	Saldo per 01.01.13	Øremerket
25199314	Sigdalsheimen tilfeldige gaver	112.963	68.680	Sigdalsheimen
25199315	Hjemmesykepleien gavekonto	26.683	34.794	Hjemmesykepleien
25199318	Prestfosstun gavekonto	13.918	5.207	Prestfosstun
25199319	Gave Lillian Hagavold	38.296	22.746	Lindrende enhet
25199317	Personalet Sigdalsh/hjemmetj	64.143	21.260	Personalet
25199312	Eggedal Eldresenter v/styret	187.639	190.781	Eggedal Eldresenter
25199311	Gave Ellen Skålen	72.014	84.574	Eggedal Eldresenter
25199316	Gavekonto Bjørkealleen	29.544	32.343	Bjørkealleen
SUM		545.200	460.385	

Gavemidler:

Følgende gavekonti disponeres av hovedutvalget i Helse og sosial:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo per 31.10.13	Saldo per 01.01.13	Øremerket
25199304	Gave Flaget & Flaget	143.157	143.157	*Utbygging Sigdalsheimen (økt kapasitet)

25199305	Gave I. Ravnås	1,92	544	*Gave fra 02.12.1991 Sigdalsheimen
25199306	Gave Søskenes Båsum	3,39	903	*Sigdalsheimen
25199307	Gave Olaus Ness	202.467	202.467	*Utsmykking, buss, vin osv til Sigdalsheimen
25199309	Gave Ovestad	3.963.778	3.963.778	*Gave 22.02.2000 Retningslinje: Kun bruke renter. Oppr gavebeløp skal stå urørt. Skal brukes innen "Pleie og Omsorg". Brukes til trivselsassistentordningen
25199310	Gave Helge Båsum	6,11	1.730	*Sigdalsheimen, ansatte og pasienter
SUM		4.309.413	4.312.579	

Øvrige midler som er avsatt til bundne driftsfond:

Balanse konto	Bundne driftsfond: Øremerket følgende:	Saldo per 31.10.13	Saldo pr 01.01.13
25199800	Statstilskudd flyktninger	3.023.567	3.023.567
25199801	Kvalifiseringsprogrammet	14 333	14 333
25199313	Frisklivssentral fysioterapi	59.781	59.781
25199320	Helse og livsstil	20 000	20 000
SUM		3.117.681	3.117.681

ADVOKAT
KNUT FURE
M.N.A.

Sigdal kommune
Helse og sosial
v/Anne Marie Lobben
3350 Prestfoss

**Vedrørende forutsetninger knyttet til gave gitt til Sigdal kommune den 22.12.99.
Tolkning av gavevilkår.**

Det vises til Deres henvendelse av 31.08.11.

I. Innledning.

Som det fremgår av skriv av 22.12.99, som var vedlagt Deres brev, har gaven sitt utspring i et privat skifte av dødsboet Olaus Ness, fdt. 05.05.18, død 05.07.99.

Boet ble skiftet av min far advokat Kjell Fure på vegne av de privatskiftende arvingene. I forbindelse med den avsluttende bobehandlingen har de arvinger som er nevnt i skrevet av 22.12.99 ønsket å gi en gave slik det der fremgår.

I Deres brev av 31.08.11 viser De til at De ikke har kopi av "*det signerte testament.*" Jeg er ikke så sikker på at det foreligger et testament. Dette er som det fremgår ikke en testamentarisk gave fra avdøde Ness, men en gave fra de nevnte arvinger i forbindelse med den arv de mottokk fra Ness.

En sentral kilde for tolkningen ville vært giverne Haldis Korsmo, Karoline Bjørnstad og Agnes Kolsrud. Jeg er imidlertid ikke kjent med om noen av disse er i live i dag. Bobehandlingen og utformingen av skrevet av 22.12.99 ble foretatt ved vårt kontor, men jeg har ikke funnet noen dokumenter her som kan kaste ytterligere lys over saken. Normalt vil slik dokumetasjon bli makulert etter 10 år. Advokat Kjell Fure døde i 2002.

Det som er nevnt nedenfor er således basert på det foreliggende skriv av 22.12.99, Deres opplysninger i brev av 31.08.11 og alminnelige regler for avtaletolkning og bestemmelser i arveloven.

II. Tolkningen av gavebrevet.

* Det selvfølgeligste utgangspunktet er at gavebrevet skal tolkes i samsvar med det gave-giverne mente på det tidspunkt gavebrevet ble opprettet. I den grad giverne ikke lenger kan bidra til denne forståelsen, jf. det som er nevnt ovenfor, er utgangspunktet en vanlig språklig betydning av de ord som er brukt.

* Tolkningen gjelder spesielt pkt. B. og i den forbindelse vil det være av særlig interesse å se på to forhold;

1. Personkretsen "beboerne", og
2. Selve bruken av transportmiddelet.

* Ad nr 1 "beboerne".

Brevet er for det første adressert til "Sigdal kommune, Pleie- og omsorgsavdelingen". Dette må ses i sammenheng med pkt. A og E som konkret nevner Sigdalsheimen, og pkt. B og C som nevner "beboerne". Dette er en klar indikasjon på at de givene har ønsket å tilgodese er; beboere som til enhver tid befinner seg på Sigdalsheimen. Beboere må omfatte både kort tids- og langtidsopphold.

Hvis Sigdalheimen siden den gang er "omorganisert" ville det være naturlig at personkretsen "beboere" nå også omfatter de som faller inn under det som har erstattet og/eller supplert Sigdalsheimen.

Etter sin ordlyd vil det som defineres som "daggjester" (hjemmeboende eldre) til Sigdalsheimen neppe omfattes av denne personkretsen.

* Ad nr 2 bruken av transportmiddelet.

Gavebrevet har en klar negativ avgrensning i pkt. E, hvor det er forutsatt at midlene ikke skal inngå i formål som ligger i Sigdalsheimens ordinære budsjett. Det aktuelle transport middel (buss) er videre kjøpt for de mottatte midler i tråd med pkt. B.

Formuleringen "for transport av beboerne ved utflukter o.l." gir gavemottager et forholdsvis vidt og "romslig" skjønn for selve anvendelsen/bruken av bussen, så fremt den er til gode for beboerne.

Hensett til det opplyste fremstår derfor den beskrevne innsnevring av styringsgruppa som en fornuftig tolkning av vilkårene, dog slik at neppe heller "daggjester" bør omfattes. Så lenge de til enhver tid ordinære beboerne ved Sigdalheimen får dekket sine behov for transport i vid forstand, vil det ikke være naturlig å utvide denne bruken.

* Jeg har ikke tatt stilling til problematikken vedrørende drosjenæringens uttalelse.

Vikersund den 22.09.11.

Knut Fure

SIGDAL KOMMUNE

Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/262-9
 Løpenr.: 1123/14
 Arkivnr.: U63
 Saksbeh.: Knut Erik Kjemperud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	08.05.2012	HS-12/14
Kommunestyret	15.06.2012	KS-12/64
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/4

SKJENKEBEVILLING HAGLEBU FJELLSTUE AS - ENDRING

Rådmannens forslag til vedtak:

I henhold til alkoholloven §§ 1-4b, 1-7a, b og c, 4-2, 4-3 og 4-4 gis Haglebu Fjellstue AS skjenkebevilling med følgende spesifikasjoner:

Tidsrom: Fra 05.03.2014 til 30.06.2016
Bevillingshaver: Haglebu Fjellstue AS
Styrer: Morten Olsen
Stedfortreder: Mona Olsen
Alkoholvare: Gruppe 1, 2 og 3
Omfang: Kafeteria og stue/salonger med utendørs terrasse, spisesal og pub.
Type virksomhet: Turistbedrift
Skjenkeareal: ca. 540 kvm
Skjenketid: kl. 10.00 - 03.00 for gr. 1 og 2
 kl. 13.00 - 03.00 for gr. 3

I henhold til alkoholloven § 4-4 fjerde ledd er det ikke adgang til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 03.00 og kl. 13.00, og bevillingen bregrenses til skjenketid nevnt ovenfor.

Saken avgjøres av: Hovedutvalget for helse og sosial

Saksutredning

Konklusjon:

Søknaden fra Haglebu Fjellstue AS om om endring stedfortreder foreslås innvilget. Det vises for øvrig til vedtak i sak KS 12/64 av 20. september 2012.

Bakgrunn:

Det foreligger søknad av 11.02.2014 fra Haglebu Fjellstue AS med anmodning om endring av stedfortreder til Mona Olsen.

Det er innhentet uttalelse fra Politiet i henhold til alkoholloven § 1-7 i forhold til vandel jf. § 1-7

a og b hos stedfortreder. Politiet har intet å bemerke.

Styrer har tidligere dokumentert kompetanse innen alkoholloven. Stedfortreder har nylig avlagt kunnskapsprøven jf. alkoholloven § 5-1 og har bestått denne.

Vurdering:

Kommunen har utarbeidet ruspolitisk handlingsplan. I handlingsplanen det ikke sagt noe bestemt om skjenketiden. Kommunen har praktisert at de som søker får bevilling for dette, under forutsetning av at kriteriene for tildeling av skjenkebevilling er tilstede i henhold til gjeldende lovverk på området. I henhold til alkoholloven § 4-4 2. ledd kan skjenketiden fastsettes særskilt for det enkelte skjenkested. Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00. Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Klage:

I henhold til alkoholloven § 1-16, kan enkeltvedtak etter § 1-8 og kap. 3, 4 og 7 påklages til fylkesmannen. Klagefrist er 3 uker. Klagen sendes Sigdal kommune.

Rådmannens forslag til vedtak:

I henhold til alkoholloven §§ 1-4b, 1-7a, b og c, 4-2, 4-3 og 4-4 gis Haglebu Fjellstue AS skjenkebevilling med følgende spesifikasjoner:

Tidsrom:	Fra 05.03.2014 til 30.06.2016
Bevillingshaver:	Haglebu Fjellstue AS
Styrer:	Morten Olsen
Stedfortreder:	Mona Olsen
Alkoholvare:	Gruppe 1, 2 og 3
Omfang:	Kafeteria og stue/salonger med utendørs terrasse, spisesal og pub.
Type virksomhet:	Turistbedrift
Skjenkeareal:	ca. 540 kvm
Skjenketid:	kl. 10.00 - 03.00 for gr. 1 og 2 kl. 13.00 - 03.00 for gr. 3

I henhold til alkoholloven § 4-4 fjerde ledd er det ikke adgang til å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 3 mellom kl. 03.00 og kl. 13.00, og bevillingen begrenses til skjenketid nevnt ovenfor.

SIGDAL KOMMUNE

Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/560-15
 Løpenr.: 1126/14
 Arkivnr.: U63
 Saksbeh.: Knut Erik Kjemperud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/5

SKJENKEBEVILLING FRITIDSTUNET AS - ENDRING

Rådmannens forslag til vedtak:

I henhold til alkoholloven §§ 1-4b, 1-7a, b og c, 4-2, 4-3 og 4-4 gis Fritidstunet AS skjenkebevilling med følgende spesifikasjoner:

Tidsrom: Fra 05.03.2014 til 30.06.2016
Bevillingshaver: Fritidstunet AS
Styrer: Hege Eian
Stedfortreder: Camilla Løkvik Lingaas
Alkoholvare: Gruppe 1, 2 og 3
Omfang: Fritidstunet;
 Kafe og uteterasser
 Folkemusikksenteret;
 Sal i 1.etasje, spiserom og stue i 2. etasje, og utendørs amfi, samt faste bord og benker ved inngangsparti
 Plassanebygningen m/museumsområde;
 Rom i 1., 2. og 3. etasje, samt avgrenset uteområde
Type virksomhet: Turistbedrift
Skjenkeareal: 280 kvm., ca. 490 kvm., og ca. 300 kvm.
Skjenketid: kl. 10.00 - 01.00 for gr. 1 og 2, og kl. 13.00 – 01.00 for gr. 3

Saken avgjøres av: Hovedutvalget for Helse og sosial

Saksutredning

Konklusjon:

Søknaden fra Fritidstunet AS om endring av stedfortreder foreslås innvilget. Det vises for øvrig til vedtak i sak KS 12/84 av 20. september 2012, samt HS sitt endringsvedtak i sak 13/5 av 5. mars 2013.

Bakgrunn:

Det foreligger søknad av 11.02.2014 fra Fritidstunet AS med anmodning om endring av stedfortreder til Camilla Løkvik Lingaas. Det er samtidig gitt en nærmere angivelse av skjenkeareal på museumsområdet.

Det er innhentet uttalelse fra Politiet i henhold til alkoholloven § 1-7 i forhold til vandel jf. § 1-7

a og b hos stedfortreder. Politiet har ingen bemerkninger til ny stedfortreder for bevillingen, men forutsetter at også stedfortreder bl.a. påser at ordensverner er aktive og følger de retningslinjer som loven forutsetter.

Styrer har tidligere dokumentert kompetanse innen alkoholloven. Stedfortreder har dessuten nylig også avlagt kunnskapsprøven jf. alkoholloven § 5-1 og har bestått denne.

Etter at Kommunestyret behandlet saken henholdsvis 10.05.2012 og 20.09.2012, har søknaden blitt utvidet til også å gjelde arealene til Sigdal museum og Folkemusikksenteret, i tillegg til lokalene hos Fritidstunet AS.

Vurdering:

Kommunen har utarbeidet ruspolitisk handlingsplan. I handlingsplanen det ikke sagt noe bestemt om skjenketiden. Kommunen har praktisert at de som søker får bevilling for dette, under forutsetning av at kriteriene for tildeling av skjenkebevilling er tilstede i henhold til gjeldende lovverk på området. I henhold til alkoholloven § 4-4 2. ledd kan skjenketiden fastsettes særskilt for det enkelte skjenkested. Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer er forbudt mellom kl. 03.00 og 13.00, dersom man også har skjenkebevilling for gruppe 3.

Skjenking av annen alkoholholdig drikk er forbudt mellom kl. 03.00 og 06.00.

Klage:

I henhold til alkoholloven § 1-16, kan enkeltvedtak etter § 1-8 og kap. 3, 4 og 7 påklages til fylkesmannen. Klagefrist er 3 uker. Klagen sendes Sigdal kommune.

SIGDAL KOMMUNE

Hovedutvalg for helse og sosial

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/182-1
 Løpenr.: 1075/14
 Arkivnr.: 060
 Saksbeh.: Anne Marie Lobben

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalg for helse og sosial	04.03.2014	HS-14/6

MELDINGER

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldingene tas til orientering

Saken avgjøres av: Hovedutvalget for Helse og sosial

Vedlegg:

- Notat vedrørende orientering om økonomien i Tjenester til funksjonshemmede for 2014 – endring i statstilskudd. Vedlegg informasjonsskriv fra Helsedirektoratet vedrørende tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester av 13.12.13.
- Årsrapport 2013 for interkommunalt krisesentersamarbeid fra Ringerike kommune.
- Høringsbrev – forslag til endringer i forskrift 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester
- Brev til fysioterapeut om økning i driftstilskudd jfr budsjettvedtak.
- Notat vedrørende rekrutteringstilskudd til psykolog i kommunal helse- og omsorgstjeneste i Sigdal kommune.
- Framdriftsplan Prosjekt utvidelse Sigdalsheimen
- Referat fra samarbeidsmøtet Ringerike Interkommunale legevakt og styringsgruppen for KØH senger legges fram i møte. Vedlegg med KØH prosjektmandat.
- Samhandlingsreformen; Tallgrunnlag kommunal medfinansiering (vedlegg) (Link: <http://helsedirektoratet.no/finansiering/okonomiske-virkemidler-i-samhandlingsreformen/styringsdata-for-kommuner/Sider/default.aspx>) Foreløpig årsavregning 2013 fra Helsedirektoratet viser følgende: Andel medfinansiering 2013 3806000,- mot budsjett 3867000,-. Dvs et mindreforbruk jfr vårt budsjett på kr 61.000,-. Status utskrivningsklare pasienter 2013 presenteres i møtet.
- Rundskriv vedrørende retningslinjer for satsing på kommunalt barnevern 2014
- Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd innenfor de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen 2014.

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldingene tas til orientering

Notat

Til Rådmannen

Dato 20.02.2014

Fra Helse og sosial

Orientering om økonomien i Tjenester til funksjonshemmede for 2014- endring i statstilskudd.

I budsjett 2014 varslet virksomheten at en manglet 600.000,- for å videreføre dagens nivå på tjenester. Hovedgrunnene til dette var omlegging av statstilskudd til ressurskrevende tjenester, lønnsøkning utover kompensasjon og utgifter til støttekontakt.

I regjeringen Stoltenbergs budsjettforslag ble tilskuddsordningen til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester foreslått redusert ved at kompensasjonsgraden skulle reduseres fra 80 til 77,5 prosent med tilbakevirkende kraft også for 2013.

I endelig budsjettvedtak av ny regjering ble imidlertid det varslede kuttet reversert, og kompensasjonsgraden videreføres med 80 prosent.

Jfr brev fra Helsedirektoratet av 13.12.13 vedlagt. *“Tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester- orientering om endring i kriterier for 2014”*.

Dette har positive innvirkning ikke bare på sluttresultatet i virksomheten for 2013, men også for 2014. Den varslede summen på 600.000,- som manglet for å videreføre dagens nivå reduseres med denne endringen til 300.000,-.

Det er satt i gang tiltak og jobbes videre med å redusere driftsutgiftene slik at en driver innenfor budsjetttrammen også i 2014.

Virksomhetsleder Tjenester til funksjonshemmede

Turid S. Flaget

Årsrapport 2013 for Interkommunalt krisesentersamarbeid.

Lovpålagt tilbud:

Krisesentertilbudet er et lovpålagt tilbud, jf. Lov om kommunale krisesentertilbud (krisesenterlova). Formålet med loven er å sikre et godt og helhetlig hjelpetilbud til kvinner, menn og medfølgende barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner.

Organisering:

Krisesentertilbudet er et interkommunalt tiltak som driftes etter vertskommunemodellen, et samarbeid mellom 14 deltakende kommuner i 2013, der Ringerike kommune er vertskommune. De andre deltakerkommunene er: Hole, Modum, Krødsherad, Sigdal, Jevnaker, Lunner, Gran, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vang, Etnedal, Øystre Slidre og Vestre Slidre kommune. Nedslagsfeltet omfatter 101 160 innbyggere per 01.01.13, jf. SSB.

Samtlige kommuner betaler et tilskudd til driften, med et årlig beløp i forhold til folketall. Dagens pris er holdt på et så lavt nivå som mulig, og driften er således innrettet marginalt når det gjelder bemanning. Tilbudet er allikevel faglig godt og tilfredsstillende alle krav i lovverket.

Helhetsvurdering:

Krisesenteret i Hønefoss er et veldrevet senter som på god vei anses som et kompetansesenter for vold i nære relasjoner og blir mer og mer benyttet som det av tilknyttede kommuner og tilhørende hjelpeapparat.

Sentrale hendelser og aktiviteter:

Krisesenteret har i tillegg til et botilbud, et samtaletilbud på dag og aften til mennesker som ikke trenger botilbudet og et reetableringstilbud for de som har flyttet. Det gis gratis advokat bistand til både de som bor og ikke bor på senteret. Advokatvakten, Annie Braseth, finansieres med midler fra Justis- og Beredskapsdepartementet for bistand som inngår i formålet til senteret. Advokaten sitter på senteret fast en ettermiddag i uken.

Krisesenteret har egne prosjekter kalt: «Skoleprosjektet» og «Barnehageprosjektet», som er et forebyggende og avdekkende informasjonstiltak til alle lærerne i grunnskolen og barnehageansatte. Det gis økt kunnskap til lærerne og ansatte i barnehagene om vold i nære relasjoner, om Krisesenterets arbeid, hvordan avdekke vold og hvilke tiltak som skal iverksettes når vold avdekkes. Prosjektene videreføres til 2014.

Krisesenteret er representert i et tverrfaglig prosjekt på Hønefoss Videregående skole som startet høsten 2013. Prosjektet videreføres i 2014.

Det arbeides med en kommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner i Ringerike.

Det er avholdt foredrag om vold i nære relasjoner og om krisesenterets virksomhet til Hovedkommiteen (HOV) i Ringerike, NAV i Valdresregionen, Lady Circle Hadeland, BUP Ringerike, barneverntjenesten i Ringerike og 18 barnehager i Ringerike.

Gudbrandsdal krisesenter kjøper tilgang til botilbudet til menn på Krisesenteret i Hønefoss fra 01.09.12. Dette omfatter 19 kommuner med et nedslagsfelt på ca 90 000 innbyggere.

Interkommunale IS-møter og møter i samarbeidsutvalget er avholdt med felles møter i 2013.

Resultat og avvik:

Statistikk:

Dag og kveldsbrukere - samtaler	Antall:
Samtaler kvinner	90
Samtaler barn/ungdom	4
Samtaler menn	23
Sum:	117

Beboere	Antall:	Døgn:
Kvinner	51	2105
Barn/ungdom til kvinner	62	3075
Menn	9	731
Barn/ungdom til menn	0	0
Sum	122	5911

Telefonsamtaler	Antall
Telefonsamtaler fra kvinner	237
Telefonsamtaler fra barn/ungdom	5
Telefonsamtaler fra menn	58
Andre anrop/henvendelser	76
Fra offentlige etater	293
Tause	0
Sum	669

Antall sendte bekymringsmeldinger:

Kommune:	Antall:
Ringerike	3
Hole	1
Sigdal	1
Gran	1
Jevnaker	1
Annen kommune:	6
Sum:	13

Antall mottatte innhenting av opplysninger fra barneverntjenestene:

Kommune:	Antall:
Ringerike	2
Hole	1
Gran	2
Lunner	1
Annen kommune:	7
Sum:	13

Vitne i rettssaker for tidligere beboere:

Antall saker:	4 rettssaker
----------------------	---------------------

Dette er både straffesaken og barnefordelingssaker.

Mottatte gaver i 2013:

Gavegiver:	Beløp:
SpareBank 1 Ringerike Hadeland	Kr 10 000
Modum Teaterverksted	Kr 79 713, 26
Kuben Senter	Kr 19 895, 26
Hole Kirke	Kr 475
Røde Kors Flyktningeguideprogram	Kr 6 000
Hønefoss Yoga (donasjonsklasser)	Kr 5 739
NTL ved Kartverket	Kr 10 000
Sanitetsforeningen	Kr 50 000
Gjensidigestiftelsen via Krisesentersekr.	Kr 30 000
Sum:	Kr 211 822,52

Tilsyn fra Fylkesmannen i Buskerud:

I henhold til Kriesesenterloven § 8 Internkontroll, skal kommunen føre internkontroll for å sikre at de virksomhetene og tjenestene som utgjør kriesesentertilbudet, utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsette i lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre greie for hvordan en oppfyller denne plikten.

I henhold til Kriesesenterloven § 9 Statlig tilsyn, skal Fylkesmannen føre tilsyn med at kommunen oppfyller pliktene pålagt etter §§ 2, 3, 4 og 8. Reglene i kommuneloven kapittel 10 A gjelder for den tilsynsvirksomheten som er nevnt i første ledd.

Fylkesmannen i Buskerud avholdt tilsyn av kriesesentertilbudet den 23.10.13. Ved tilsynet ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg til kommunen. Fylkesmannen vurderer at brukerne av Kriesesenteret i Hønefoss får et kompetent og godt tilrettelagt tilbud.

Konklusjonen i rapporten er limt inn her:

4. Konklusjon

Ved tilsynet ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg.

Ved befarig ved Kriesesenteret i Hønefoss fremkom det at den daglige driften ivaretas i henhold til lovens krav. Kriesesenteret fremstår som meget veldrevet, og Fylkesmannen vurderer at brukerne får et kompetent og godt tilrettelagt tilbud ved kriesesenteret.

Fylkesmannen vurderer at Ringerike kommune og Kriesesenteret i Hønefoss har et veletablert og «levende» internkontrollsystem, som tilfredsstiller kriesesenterlovens krav på dette punkt.

Resultat 2013:

KRISESENTERET REGNSKAP 2013		<i>BUDSJETT 2013</i>	<i>REGNSKAP 2013</i>	<i>Kommentar</i>
Art	Tekst			
1010	Fastlønn	4 018 609	3 696 070	
1020	Lønn til vikarer	374 573	262 103	
1030	Ekstrahjelp	120 075	420 649	
1040	Overtid		14 294	
1090	Pensjon	412 280	627 616	
1029	Arbeidsgiveravgift	765 654	691 544	
	Sum post 0	5 691 191	5 712 276	
1000	Kontormateriell	19 200	18 240	
1114	Medikamenter/medisiner	1 600	1 884	
1115	Matvarer	4 000	43 215	
1120	Annet forbruksmateriell	72 000	179 979	
1130	Telefon, post, bank	60 000	31 875	
1140	Annonser	79 840	117 814	
1150	Opplæring og kurs	260 000	103 052	
1160/65	Km.godtgjørelse/gaver	44 000	24 996	
1170	Transport/drift av egne transportm.		6 042	
1180	Strøm	208 000	120 833	
1185	Forsikring	33 000		
1195	Avgifter, gebyrer og lisenser	82 400	107 669	
1200	Inventar og utstyr	48 000	15 978	
1220	Leie av driftsmidler		8 118	
1230/40/50	Vedlikehold og serviceavtaler	56 000	13 341	
1270	Advokat og tolk	120 000	72 865	
	Sum post 1 & 2	1 088 040	865 903	
1400	Kjøp fra staten	163 130	163 130	
1429	Moms utgift (refusjon)	221 960	139 440	
	Sum post 4	385 090	302 570	
	SUM UTGIFTER	7 164 321	6 880 749	
1700	Refusjon fra Justisdep. - advokatvakt	-100 000	-134 533	
1710	Refusjon sykelønn	-309 579	-124 028	
1729	Mva-komp	-221 960	-139 440	
1750	Refusjon fra kommuner	-6 269 652	-6 632 156	
1770	Gaver, tilbakebet forsikr, NAV	-100 000	-221 769	Gaver: kr 211 822,52
	Sum post 7	-7 001 191	-7 251 925	
	SUM INNTEKTER	-7 001 191	-7 251 925	
1550	Avsetn. ikke brukte gavemidler og advokattilsk.		139 379	
1940	Bruk av disposisjonsfond	-163 130	-163 130	

	Sum finansposter	-163 130	-23 751
	NETTOUTGIFT (DR)	-	-394 928

Resultat for 2013:	Mindreforbruk på kr 394 928
---------------------------	------------------------------------

Årsverk: Interkommunal krisesenterdrift har i 2013 bestått av 8,5 årsverk, herunder 7,5 i turnus. Blant de faste ansatte er det 10 kvinner og 1 mann.

Utfordringer og strategier fremover:

Vertskommunen Ringerike har en del overheadkostnader som ikke er en del av Krisesenterets budsjett. Det vises til oversikt, til informasjon, medtatt i budsjett for 2013. Dette medfører at vertskommunen betaler mer per innbygger enn de andre deltakende kommunene. Overheadkostnadene og utarbeidelse av felles samarbeidsavtaler skal tas opp på vårmøtet i 2014 med alle deltakende kommuner.

Det arbeides videre med tverrfaglige møter på senteret for å ivareta beboere/brukere ved senteret på best mulig måte, samt opplysningsarbeid så langt det lar seg gjøre ut fra hensyn til driften.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/31 KTA HJS

17.02.2014

Høringsbrev - Forslag til endringer i forskrift 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester

Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i FOR 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Konkret foreslås endringer i forskriftens § 3 om egenandelens størrelse ved langtidsopphold. Endringene foreslås for å sikre at beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom i kommunale institusjoner skal få redusert egenandelen.

Høringsbrevet er også lagt ut på departementets hjemmesider

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>

Helse- og omsorgsdepartementet ber om eventuelle merknader innen fredag 16. mai 2014.

Nærmere spørsmål kan rettes til fagdirektør Hans Jacob Sandsberg, tlf. 22 24 87 62 eller på e-post hjs@hod.dep.no

Bakgrunn

I St.meld. 50 (1996–97) Handlingsplan for eldreomsorgen, var ett av målene at alle med langvarig opphold i institusjon og som ønsker det, skulle få enerom. Departementet fant at det viktigste virkemidlet for å sikre eneromsreformen var oppbygging av kapasiteten i pleie- og omsorgstjenesten.

Betydningen av å kunne tilby enerom er imidlertid eksplisitt uttalt i kvalitetsforskriften (FOR-1997-02-27-358) der det i § 3 heter at kommunen skal etablere et system av prosedyrer som søker å sikre ... ”-tilbud om eget rom ved langtidsopphold”. Videre følger det av forskrift om en verdig eldreomsorg (FOR-2013-01-17-61) § 3 at tjenestetilbudet skal legges til rette for at

eldre som bor på helseinstitusjon tilbys enerom.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2014 vedtok Stortinget at det skulle innføres redusert egenbetaling for beboere som mot sin vilje bor på dobbeltrom ved langtidsopphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon. Stortingets vedtak er i samsvar med regjeringsplattformen der det heter at regjeringen vil ”innføre redusert egenfinansiering for personer som på langtidsopphold blir lagt på dobbeltrom mot sin vilje”.

Gjeldende rett

FOR 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 1 omhandler egenandeler for opphold i institusjon som nevnt i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c når kommunen helt eller delvis dekker utgiftene til opphold i slik institusjon, eller har stillet garanti for oppholdet. Forskriften angir det maksimale en kommune kan kreve av egenandel fra beboere ved disse institusjonene.

Vederlagsforskriften sonderer mellom *korttidsopphold* og *langtidsopphold*. Ved korttidsopphold – som er et sammenhengende eller delt opphold på minst 60 døgn pr. kalenderår – kan kommunene ta betaling med inntil kr. 142,- pr. døgn, og med inntil kr. 74,- for det enkelte dag eller nattopphold.

Med *langtidsopphold* menes opphold på institusjon på ubestemt tid eller tidsavgrenset opphold når vedkommende har vært på institusjon i minst 60 døgn pr. kalenderår. Ved langtidsopphold skal beboer betale vederlag basert på egen inntekt. Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 7.250 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85 prosent. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelen av fribeløpet.

Som inntekt regnes årets inntekter på grunnlag av pensjon, andre løpende trygdeytelser, arbeidsinntekt, næringsinntekt, leieinntekt, renter og annen avkastning av formue, etter fradrag av skatt og gjeldsrenter. Det er den disponible inntekt som skal legges til grunn for egenandelen. Ligningsmessige inntekter og fradrag tas ikke med. Dette betyr at nettoinntekt av prosentlignet bolig, minstefradrag og særfradrag pga høy alder ikke skal påvirke egenandelen.

Som nevnt over skal egenandelen beregnes ut fra beboers inntekt etter fradrag av skatt og gjeldsrenter. I tillegg til dette er det i forskriftens § 5 gitt særskilte fradragsregler for beboere som har hjemmeboende ektefelle eller mindreårige barn, eller helt eller delvis forsørger barn over 18 år. Disse fradragsbestemmelsene er minimumsfradrag. Den enkelte kommune kan beregne et høyere fradrag dersom den finner det hensiktsmessig og naturlig.

For den enkelte langtidsbeboer ved kommunal helse- og omsorgsinstitusjon vil egenandelen utgjøre en betydelig del av beboers disponible inntekt. Dette er begrunnet i at egenandelen dekker utgifter som for hjemmeboende utgjør en betydelig av inntektsgrunnlaget som kost,

losji, medisiner m.v. samt helse- og omsorgstjenester som kommunen organiserer etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Egenandel for opphold i institusjon utgjør et ikke ubetydelig inntektsgrunnlag for kommunene. I 2012 utgjorde dette om lag 5,4 milliarder kroner, noe som utgjør en viktig andel av finansieringsgrunnlaget for drift av kommunale helse- og omsorgstjenester.

Departementets forslag

Departementet forslår at forskriftens § 3 annet ledd får følgende tillegg med virkning fra 1. juli 2014:

Beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på 35.000 kroner.

Bestemmelsen foreslås plassert i forskriftens § 3 som omhandler egenandelens størrelse ved langtidsopphold. Dette betyr at endringene ikke vil få konsekvenser for beboere som under korttidsopphold må dele rom med andre beboere.

Det økte fribeløpet skal trekkes inn i beregningsgrunnlaget for beboere som ”mot sin vilje” legges på dobbeltrom. Departementet legger til grunn at med mindre tjenestemottakeren eksplisitt uttrykker ønske om det motsatte, så vil enerom være å foretrekke for langtidsbeboere ved kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner. Som nevnt over er også kommunene gjennom både kvalitetsforskriften og forskrift om en verdig eldreomsorg pålagt å legge forholdene til rette for at langtidsbeboere så langt som mulig skal kunne tilbys enerom. Bestemmelsen vil følgelig omfatte alle langtidsbeboere på dobbeltrom, med mindre beboeren gjennom søknad eller på annen måte har uttrykt et klart ønske om å få dele rom med en annen.

For å sikre at beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner skal få redusert egenandelen, foreslås det en betydelig heving av fribeløpet for denne gruppen. Reduksjon av egenandelen kunne ha vært foretatt på flere ulike måter, og departementet har også vurdert muligheten til reduksjon av prosentandelen som trekkes direkte fra beboerens inntekt. Når departementet likevel har valgt å redusere egenandelen ved å øke fribeløpet betydelig for denne gruppen, er det begrunnet i at alle beboere da vil få samme fordel uavhengig av inntekt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Foreliggende Kostra-tall viser at antall beboere på langtidsopphold på kommunal helse- og omsorgsinstitusjon ved utgangen av 2012 var om lag 34 000. Samtidig opplyses at andelen enerom er 97 prosent. Det er imidlertid ikke mulig å anslå hvor mange langtidsbeboere som bor på dobbeltrom mot sin vilje. Dels skyldes dette at en stor andel av de som plasseres på dobbeltrom er på korttidsopphold, dels at vi ikke har tall for hvor mange som er på dobbeltrom etter eget ønske. Anslagene vil videre være usikre da kommunene i perioder kan plassere flere personer på dobbeltrom enn statistikken viser.

Om tallene referert ovenfor benyttes, og alle som i dag bor på dobbeltrom ønsker enkeltrom, vil forslaget til forskriftendring kunne gjelde i overkant av 2000 personer. Forslaget vil følgelig kunne medføre reduserte inntekter for kommunene med anslagsvis 30 millioner kroner i 2014 og 60 millioner kroner på årsbasis.

Departementet vil vise til at staten allerede har gitt kommunesektoren betydelige bidrag gjennom ulike tilskuddsordninger for å redusere antallet personer på dobbeltrom. Det legges derfor ikke opp til å kompensere kommunesektoren fullt ut for den omleggingen som foreslås her.

For delvis å kompensere kommunene for reduserte inntekter er kommunerammen økt med 15 millioner kroner i 2014 (halvårsvirkning), jf kap. 571, post 60 Innbyggertilskudd på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

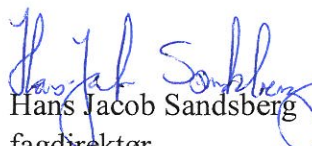
Forslag til forskriftendring

FOR 2011-12-16-1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3 annet ledd skal lyde:

”Av inntekter inntil folketrygdens grunnbeløp, fratrukket et fribeløp på kroner 7 250 pr. år, kan det kreves betalt 75 prosent årlig. Av inntekter utover folketrygdens grunnbeløp betales inntil 85 prosent. Betalingen skal begrenses slik at enhver har i behold til eget bruk minst 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp i tillegg til fordelene av fribeløpet. *Beboere som mot sin vilje legges på dobbeltrom skal ved beregningen tilstås et fribeløp på 35.000 kroner.*”

Med vennlig hilsen

for
Anne-Cathrine Haug Jørgensen (e.f.)
avdelingsdirektør

Hans Jacob Sandsberg
fagdirektør

Vedlegg

Adresseliste

Arbeids- og velferdsdirektoratet

Departementene

Helsedirektoratet

Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon (KS)

Landets fylkesmenn

Landets kommuner

Landets pasient- og brukerombud

Landslaget for offentlige pensjonister

Pensjonistforbundet

Seniorsaken i Norge

Statens helsetilsyn

Statens seniorråd

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Lars Nagelstad Dalland, fysioterapeut

3359 EGGEDAL

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
223 G27	S.nr: 13/135-4 Sbh: GAA L.nr: 7776/13		19.12.2013

10% ØKNING DRIFTSTILSKUDD PRIVATPRAKTISERENDE FYSIOTERAPEUT

Det vises til kommunestyrevedtak 13.12.2014, budsjett 2014, hvor Eggedal Fysioterapi v/ privatpraktiserende fysioterapeut / manuell terapeut Lars Nagelstad Dalland får økt sitt driftstilskudd fra Sigdal kommune fra 50% til 60% med virkning fra 01.01.2014. Driftstilskudd utbetales fra kommunen til fysioterapeuter som har driftsavtale med kommunen. 100% driftstilskudd innebærer et arbeidsomfang på 36 timer per uke. Pr 1. juli 2013 er 100% driftstilskudd kr 377 040 pr år. Vedlagt individuell avtale om privat praksis i fysioterapi bes fylles ut og returneres.

Med hilsen

Gunhild Aaby Albjerk
Helsesøster

Vedlegg; Individuell avtale om privat praksis i kommunen

Kopi til; Kommunekassa

INTERNT NOTAT

Til: Rådmannen
Kopi:

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
233	S.nr: 13/929-5 Sbh: GAA L.nr: 824/14		11.02.2014

REKRUTTERINGSTILSKUDD FOR PSYKOLOG I KOMMUNAL HELSE- OG OMSORGSTJENESTE SIGDAL KOMMUNE.

Rekrutteringstilskudd til psykolog i kommunal helse- og omsorgstjeneste i Sigdal kommune.

Sigdal kommunes tilbud innen fagfeltet psykisk helse og rus er organisatorisk plassert på ulike virksomhetsområder. Foruten fastlegenes oppfølging, har helsestasjonen oppfølging av barn og unges psykiske helse, avdeling for psykisk helse følger opp voksne og ruskonsulentene er organisert under NAV. Kommunen har lenge hatt et stort behov for å kunne tilby innbyggerne psykologtjeneste som et lavterskeltilbud, både individrettet og befolkningsrettet til alle aldersgrupper. Veiledning til ansatte i kommunen er også et behov.

Helsedirektorat har for tiden en tilskuddsordning til etablering av psykologer i kommunehelsetjenesten som det har vært mulig for kommunene å søke på. Formålet med tilskuddsordningen er å styrke psykologkompetansen i de kommunale helse- og omsorgstjenestene innenfor områdene psykisk helse og rus. I dette ligger forebygging, tidlig oppdagelse og intervensjon, samt behandling av psykiske helseproblemer og / eller rusmiddelproblemer. Sigdal kommune sendte en søknad i 2013 med forbehold om kommunestyrets godkjenning og 25.11.2013 fikk vi innvilget et tilskudd på 510 000 kr for første driftsår til en 100% psykologstilling. Inkludert i beløpet var kr 10 000 som var øremerket utgifter i forbindelse med psykologens deltakelse i nettverkssamlinger og andre aktiviteter i regi av Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (NAPHA). Tilskuddet til full psykologstilling var 1. år: kr. 500 000,-, 2. år: kr 400 000,-, 3. år: kr 250 000,- og 4. – 6.: år: kr 200 000,-. Fullfinansiering av en 100% stilling inkl. lønn, sosiale utgifter og drift ble beregnet til ca kr 778 000,-, litt avhengig av søkerens bakgrunn og kompetanse.

Egenfinansieringen fra kommunen for 1. år ble da kr 278 000,- og tilsvarende økende for de neste årene etter hvert som tilskuddet fra Helsedirektoratet minket. Et samarbeid med Krødsherad med tanke på felles utlysning ble drøftet på rådmannsnivå, men det førte ikke fram. Sigdal klarte ikke å finne mulighet for å sette av midler til egenfinansiering i 2014, med

opptrapping i kommende år, og måtte derfor dessverre takke nei til det innvilgede tilskuddet. Det er en mulighet for å søke på nytt i 2014 (søknadsfrist 1. mars), men det er ingen midler til finansiering av egenandel, så søknad er ikke sendt Helsedirektoratet i 2014.

Med hilsen

Gunhild Aaby Albjerk
leder helsestasjon

ID	Aktivitsnavn	Varighet	Start	Slutt	1. kvartal janfeb	2. kvartal april	3. kvartal juni	4. kvartal sept	1. kvartal janfeb	2. kvartal april	3. kvartal juni	4. kvartal sept	1. kvartal janfeb	2. kvartal april
1	Invitasjon anbudskonkurranse	1 dag	fr 22.02.13	fr 22.02.13	█									
2	Utarbeidelse tilbud prosj.ledelse	17 dager	fr 22.02.13	ma 18.03.13	█									
3	Innlevering tilbud prosj.ledelse	1 dag	ma 18.03.13	ma 18.03.13	█									
4	Evaluering tilbud Sigdal komm	21 dager	ma 18.03.13	ma 15.04.13		█								
5	Avtale PL - start forprosjekt	6 dager	ma 15.04.13	ma 22.04.13		█								
6	Utarb forprosjekt, tilbudsgrunnlag	217 dager	ma 22.04.13	ma 17.02.14		█								
7	Møter styringsgrp/avklaringer	186 dager	ma 29.04.13	ma 13.01.14		█								
8	Prosjektering tilbudsgrunnlag	172 dager	ma 24.06.13	ma 17.02.14		█								
9	Supplering, ferdigstille tilbudsgrunnlag	25 dager	ma 17.02.14	fr 21.03.14				█						
10	Utllysing Doffin prekvalifisering	1 dag	ma 06.01.14	ma 06.01.14					█					
11	Prekvalifisering	31 dager	ma 06.01.14	lø 15.02.14					█					
12	Evaluering/utvelgelse tilbydere	6 dager?	ma 17.02.14	ma 24.02.14					█					
13	Søknad om rammetilatelse	40 dager	ti 25.02.14	ma 21.04.14						█				
14	Utsendelse tilbudsgrunnlag	1 dag	fr 28.02.14	fr 28.02.14							█			
15	Tilbudsregning totalentreprenør	32 dager	fr 28.02.14	ma 14.04.14								█		
16	Tilbud inn fra totalentreprenør	1 dag	ma 14.04.14	ma 14.04.14									█	
17	Evaluering tilbud	5 dager	ma 14.04.14	fr 18.04.14										█
18	Innstilling til Sigdal kommune	1 dag	ma 21.04.14	ma 21.04.14										█
19	Avklaringer/kontraksforh. Totalentr	6 dager	ma 21.04.14	ma 28.04.14										█
20	Møte i Formannskapet SK	3 dager	ma 28.04.14	on 30.04.14										█
21	Kontrakt/bestilling Totalentreprenør	4 dager	on 30.04.14	ma 05.05.14										█
22	Søknad IG + behandling	26 dager	ma 05.05.14	ma 09.06.14										█
23	Detailprosjektering	56 dager	ma 28.04.14	ma 14.07.14										█
24	Byggeforberedelser	26 dager	ma 05.05.14	ma 09.06.14										█

Sigdal kommune Omsetningsboliger	Aktivitet		Fremhevet aktivitet	
	Deling		Fremhevet deling	
	Fremdrift		Fremhevet milepæl	
	Milepæl		Fremhevet fremdrift	
	Sammendrag		Eksterne aktiviteter	
			Prosjektssammendrag	
			Eksterne milepæl	
			Deling	
			Fremdrift	

S13 =HVIS(C8-USANN;"",C9)

Kommune	Folkemengde	Forventet kostnad ved årets begynnelse	25 239 000	1 023	2 032 000	2 032 000	2 032 000	2 032 000	2 032 000	2 032 000	2 032 000	2 221 000	2 221 000	Månedlig variasjon 2013
0626 Lier	24 763	Folkemengde: 24 763	25 391 781	1 025	2 433 359	2 482 483	2 027 308	2 407 845	2 400 490	2 404 272	2 169 533	2 198 530	2 169 171	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	-62 781	-3	-401 359	-150 453	4 692	-395 845	-68 490	-9 272	200 397	113 426	151 823	Månedlig variasjon 2013
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	-1 007 781	-41	-317 354	-159 376	232 504	-521 504	21 276	30 016	-155 355	-189 439	-43 022	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2012		8,7%	8,3%	9,6%	7,7%	8,4%	8,3%	8,3%	8,1%	7,9%	8,4%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		7,8%	8,0%	9,2%	7,7%	9,7%	9,7%	7,4%	8,3%	7,6%	8,0%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		8,8%	8,4%	8,4%	7,6%	8,8%	9,9%	6,5%	7,9%	8,5%	9,0%	Månedlig variasjon 2011
0627 Reyken		Folkemengde: 20 078	17 976 000	895	1 559 929	1 491 422	1 665 941	1 405 363	1 564 177	1 526 953	1 235 738	1 416 270	1 515 325	Månedlig variasjon 2013
		Folkemengde: 20 078	17 868 181	881	1 549 344	1 433 417	1 274 564	1 603 071	1 479 225	1 340 291	1 447 768	1 678 454	1 689 515	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	159 819	8	-51 344	64 563	-223 436	-105 071	18 777	157 709	-75 758	-70 070	-206 454	Månedlig variasjon 2011
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	289 819	14	10 595	58 005	391 379	-197 707	84 954	486 672	60 265	-131 488	-26 745	Månedlig variasjon 2010
		Månedlig variasjon 2012		8,5%	8,3%	9,5%	7,1%	8,1%	9,3%	8,1%	7,4%	8,6%	8,2%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		9,3%	8,6%	9,1%	8,1%	9,3%	8,5%	7,9%	9,3%	7,8%	8,7%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		8,1%	7,3%	8,9%	8,8%	8,9%	9,1%	7,1%	8,5%	9,3%	8,1%	Månedlig variasjon 2011
0628 Hurum		Folkemengde: 9 321	8 656 000	950	768 510	734 759	820 739	752 362	770 603	752 268	608 795	746 535	765 974	Månedlig variasjon 2013
		Folkemengde: 9 321	9 286 000	996	738 000	738 000	738 000	738 000	738 000	738 000	738 000	824 000	824 000	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	-10 499 939	-1 236	894 058	738 763	807 872	-801 792	967 935	796 230	-83 240	-105 931	-101 111	Månedlig variasjon 2011
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	-1 213 939	-130	-156 058	-763	-209 872	-63 792	-229 935	-58 230	-83 240	-105 931	-101 111	Månedlig variasjon 2010
		Månedlig variasjon 2012		8,7%	8,7%	8,3%	7,0%	9,0%	8,3%	7,4%	9,0%	8,5%	8,7%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		7,3%	8,3%	9,2%	8,1%	7,6%	9,0%	7,6%	8,1%	10,4%	8,4%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		8,1%	7,6%	10,0%	7,6%	7,8%	9,1%	6,3%	8,7%	10,6%	8,2%	Månedlig variasjon 2011
0631 Flesberg		Folkemengde: 2 657	3 168 000	1 192	274 914	262 841	293 598	247 674	275 663	269 104	217 780	249 596	267 053	Månedlig variasjon 2013
		Folkemengde: 2 657	3 233 000	1 217	264 000	264 000	264 000	264 000	264 000	264 000	277 000	277 000	277 000	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	3 292 389	1 239	194 576	274 944	367 682	295 387	288 944	237 510	196 209	261 983	375 007	Månedlig variasjon 2011
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	-59 389	-22	69 424	-10 914	-93 682	-31 387	-24 941	26 490	67 791	-15 017	-98 007	Månedlig variasjon 2010
		Månedlig variasjon 2012		12,2%	8,1%	9,7%	12,5%	7,8%	6,7%	6,7%	5,7%	9,1%	7,5%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		4,6%	7,9%	8,6%	9,7%	7,8%	8,5%	6,8%	8,4%	8,6%	12,1%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		9,3%	6,7%	7,3%	11,5%	10,3%	9,3%	5,4%	8,1%	5,7%	8,6%	Månedlig variasjon 2011
0632 Rollag		Folkemengde: 1 355	1 500 000	1 107	130 168	124 451	139 014	117 270	130 522	127 417	103 116	118 180	126 446	Månedlig variasjon 2013
		Folkemengde: 1 355	1 490 000	1 100	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	125 000	123 000	123 000	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	1 443 384	107	28 631	28 102	11 322	-59 407	25 016	-14 816	3 693	28 453	43 625	Månedlig variasjon 2011
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	154 384	114	33 799	27 553	25 336	-67 137	30 540	-12 399	-18 192	23 634	47 070	Månedlig variasjon 2010
		Månedlig variasjon 2012		16,9%	11,2%	5,5%	8,0%	7,8%	7,7%	5,6%	7,2%	6,4%	6,3%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		9,9%	9,4%	14,5%	10,4%	10,4%	7,0%	9,6%	9,6%	8,9%	8,9%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		9,3%	9,4%	11,3%	9,2%	11,6%	6,0%	6,6%	7,8%	6,5%	6,8%	Månedlig variasjon 2011
0633 Nore og Uvdal		Folkemengde: 2 531	3 168 000	1 252	274 914	262 841	293 598	247 674	275 663	269 104	217 780	249 596	267 053	Månedlig variasjon 2013
		Folkemengde: 2 531	2 653 000	1 127	264 000	264 000	264 000	264 000	264 000	264 000	277 000	277 000	277 000	Månedlig variasjon 2012
		Differanse: A konto - beregnet kostnad	3 060 440	1 209	164 289	268 583	165 307	163 616	149 724	214 134	261 968	339 434	306 685	Månedlig variasjon 2011
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad	-207 440	-82	99 711	5 477	98 693	110 385	66 276	4 066	-2 032	-138 434	-105 685	Månedlig variasjon 2010
		Månedlig variasjon 2012		8,3%	9,0%	10,6%	6,8%	6,4%	8,4%	3,9%	10,8%	9,4%	9,5%	Månedlig variasjon 2013
		Månedlig variasjon 2011		10,5%	9,4%	11,1%	9,6%	10,0%	8,4%	7,4%	4,8%	8,5%	6,8%	Månedlig variasjon 2012
		Månedlig variasjon 2010		8,2%	4,3%	9,1%	6,3%	7,3%	9,2%	8,4%	7,5%	11,0%	12,1%	Månedlig variasjon 2011
Legg til kommune		Folkemengde: 2 531												Månedlig variasjon 2013
		Differanse: A konto - beregnet kostnad												Månedlig variasjon 2012
		Differanse: Forventet - beregnet kostnad												Månedlig variasjon 2011
		Differanse: A konto - beregnet kostnad												Månedlig variasjon 2010

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Landets kommuner
Landets fylkesmenn

Nr.	Vår ref	Dato
Q-31/2014	13/4850	17.1.2014

RETNINGSLINJER FOR SATSING PÅ KOMMUNALT BARNEVERN 2014

1. INNLEDNING

I statsbudsjettet for 2014 er 85 millioner kroner øremerket en ytterligere styrking av det kommunale barnevernet. Hoveddelen av opptrappingen skal gå til nye stillinger. I tillegg skal det kommunale barnevernet styrkes gjennom kompetanse- og samhandlingstiltak.

De 741 stillingene fra 2011, 2012 og 2013 videreføres. I tillegg øremerkes 150 nye stillinger. Disse stillingene får $\frac{3}{4}$ effekt i 2014, da de nye stillingene ikke forventes besatt før i annet kvartal. Disse stillingene vil bli fullfinansiert i 2015. I tillegg er det avsatt 10 mill kroner til ettårige kompetanse- og samhandlingstiltak for kommunene.

2. BAKGRUNN OG MÅLSETTING

Målsettingen med satsingen er å styrke barneverntjenester i de mest utsatte kommunene.

Det er stadig et økende antall barn og unge som mottar hjelp fra barnevernet. I løpet av 2012 mottok over 53 200 barn og unge hjelp fra barnevernet. Dette er en økning på nær 48 pst. siden 2003. Også i forhold til barnebefolkningen har økningen vært stor. Ved utgangen av 2003 var det 20,2 barn med tiltak per 1 000 barn (0-22 år), mens tilsvarende tall i 2012 var 26,6. Denne utviklingen ser ut til å fortsette.

Barneverntjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som

kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Det er barnets beste som skal være utgangspunktet for barnevernstiltakene. Det er avgjørende at det kommunale barnevernet, som først møter barna, evner å fange opp og hjelpe barn som trenger hjelp.

Fylkesmannen rapporterer om økende arbeidsbelastning og utilstrekkelig kvalitet i kommunene. De fleste fylkesmennene uttrykker en bekymring for situasjonen i mange barneverntjenester¹.

For å sikre at alle utsatte barn og unge får rett hjelp til rett tid, må det fortsatt rettes en innsats mot sviktområdene. Stortinget har derfor vedtatt en fortsatt øremerket satsing på det kommunale barnevernet.

3. ORGANISERING

3.1 Departementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for den nasjonale oppfølgingen av satsingen. Departementet vil følge utviklingen i fylkene og sammenstille erfaringer og resultater i henhold til oppsatte mål og indikatorer.

3.2 Fylkesmannen

Fylkesmannen har ansvar for søknadsbehandling og fordeling av midler i sitt fylke. Fylkesmannen skal også ha en aktiv veilederrolle overfor kommunene både før, under og etter søknadsbehandlingen, og motivere aktuelle kommuner til å søke. Fylkesmannen skal videre følge nøye med på hvorvidt kommunene når sine oppsatte mål. Fylkesmannen skal sammenstille kommunenes rapporteringer og oversende statusrapporter til departementet.

3.3 Barneverntjenestene

Barneverntjenestene søker om midler til stillinger og andre tiltak ved å bruke søknadsskjema utarbeidet av departementet. Ved interkommunale samarbeid, jf kommuneloven § 28 a, skal vertskommunen søke på vegne av kommunene som inngår i samarbeidet.

Barneverntjenestene rapporterer til fylkesmannen to ganger i løpet av perioden, jf avsnitt 4.

---

¹ Årsrapportene til fylkesmennene på barnevernområdet, samt fylkesmennenes statusrapporter for Satsing på kommunalt barnevern 2011, 2012 og 2013.

Landets kommuner

Deres ref:

Vår
ref.08/18250

Vår dato:

16.1.2014

Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd innenfor de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen 2014

Innledning

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil med dette brevet informere alle kommuner om nasjonale mål, regjeringens satsingsområder og tilskuddsmidler innenfor sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2014. Arbeids- og velferdsdirektoratet har det nasjonale fag- og forvaltningsansvaret på området. Gjennom lov om sosiale tjenester i NAV, har kommunen ansvar for viktige velferdstjenester som skal bedre levekårene for vanskeligstilte innbyggere. Brevet går til kommunen som felles eier av NAV-kontoret.

Hovedoppgaven for det kommunale tjenesteområdet i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2014 er å bidra til at flere kan komme i arbeid, videreutvikle arbeidet på fattigdomsområdet og sikre god forvaltning av lov om sosiale tjenester i NAV.

Regjeringen vil jobbe for at Norge skal være et land med små forskjeller og minimal fattigdom. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Den skal også bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Arbeid er både et sentralt mål og et virkemiddel i regjeringens tiltak mot fattigdom. Handlingsplan mot fattigdom videreføres med følgende delmål:

- I Å gi alle mulighet til å komme i arbeid
- II Å gi alle barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg
- III Å bedre levekårene for de vanskeligst stilte

Fattigdom er et sammensatt problem, både på samfunns- og individnivå. Ansvaret for å bekjempe fattigdom er delt mellom flere sektorer og ulike forvaltningsnivåer. Det er derfor særdeles viktig at aktuelle lokale tiltak og tjenester koordineres til beste for bruker. Kommunens innsats i samarbeid med andre aktører, som frivillige organisasjoner, er en viktig forutsetning for å lykkes i arbeidet med å bekjempe fattigdom. Kommunen har et særlig ansvar for å samordne tiltak overfor barn og unge, slik at de ikke blir kasteballer der flere instanser deler ansvaret.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har egne nettsider for kommunene på nav.no. Informasjonen på "For kommunen" er først og fremst rettet mot den administrative og politiske ledelsen i

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postadresse: Postboks 5 St Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse// Økernveien 94 OSLO
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 03

www.nav.no // arbeids-og.velferdsdirektoratet@nav.no

kommunen og mot KS. Informasjonen kan også være relevant for andre samarbeidspartnere, i og utenfor kommunen. Nettsidene skal støtte opp under det felles ansvaret stat og kommune har for NAV-kontorets tjenester og resultater.

«For kommunen» finnes her: <http://www.nav.no/Om+NAV/For+kommunen>

Partnerskapet

En forutsetning for en helhetlig, effektiv og brukerorientert arbeids- og velferdsforvaltning er et godt og likeverdig partnerskap mellom stat og kommune. Den lokale velferdskompetansen i kommunene er avgjørende for å realisere NAV-reformens mål. Brukerne skal møte et NAV-kontor der statlig og kommunal tjenesteyting fremstår som helhetlig og integrert.

Partnerskapet legger til rette for samarbeid om flere områder enn de sosiale tjenestene. Begge parter vil ha et gjensidig utbytte av å samarbeide tettere om tjenester til kommunens innbyggere. Samhandlingsreformen, der kommunene får et større tjenesteansvar, kan innebære en slik mulighet til utvidet samarbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidet i 2012 en kompetansestrategi for arbeids- og velferdsetaten som gjelder for perioden 2013-2020. De opplæringsområder som særlig berøres i 2014, er opplæring i veiledning og markedskunnskap. Arbeids- og velferdsetaten vil samarbeide med kommuner om iverksettelse av strategien på områder som berører partnerskapet.

Fylkesmannen vil også i 2014 få tildelt oppgaver innen veiledning, rådgiving og kompetanseheving. I 2014 vil Fylkesmannen fortsette å prioritere opplæring i ny forskrift og nytt rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV, og til kvalifiseringsprogrammet.

På bakgrunn av alvorlige volds- og trusselsituasjoner i NAV-kontorene, har en bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra stat og kommune utarbeidet en rapport om sikkerhet i NAV. Rapporten vil bli levert KS, Oslo kommune og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Forslag til tiltak som skal styrke sikkerheten for medarbeiderne og brukere i arbeids- og velferdsforvaltningen skal deretter behandles i den enkelte linjeorganisasjon og KS. NAV-kontorene må være forberedt på å iverksette nødvendige forbedringstiltak.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i samarbeid med KS utarbeidet forslag til fem kommunale indikatorer som vi anbefaler kommunene å benytte i NAV-kontorets målekort. De ti største kommunene og fylkesmannen har gitt innspill via en høringsrunde. Inkludering av indikatorer på kommunale ansvarsområder i målekortene kan være et viktig bidrag til å gi brukerne gode, integrerte og målrettede tjenester og således utvikle partnerskapet mellom stat og kommune. Direktoratet vil komme nærmere tilbake til saken i eget brev.

Lov om sosiale tjenester i NAV

Lov om sosiale tjenester i NAV inngår i kommunens samlede velferdsansvar og omhandler kommunale tjenester og oppgaver som NAV-kontoret skal utføre og medvirke i. Kommunens ansvar skal ivaretas på en måte som bidrar til å fremme lovens formål, og må ses i sammenheng med kommunens øvrige velferdsområder.

NAV-kontoret skal medvirke inn i kommunens generelle oppgaver på følgende områder:

- informasjon og generell forebyggende virksomhet
- samarbeid med andre deler av forvaltningen
- samarbeid med frivillige organisasjoner
- boliger til vanskeligstilte
- beredskapsplan

De obligatoriske kommunale tjenestene (minimumsløsningen) som skal inngå i NAV-kontoret er:

- opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning
- økonomisk stønad
- midlertidig botilbud
- individuell plan
- kvalifiseringsprogrammet

Kommunen må gjennom sin internkontroll sikre at NAV-kontoret har tilstrekkelig kompetanse og er organisert på en måte som sikrer forsvarlige tjenester. Søknader om tjenester skal avgjøres etter en konkret vurdering av brukers behov, og avgjørelsen skal begrunnes og fattes i enkeltvedtak. Barn og unges behov skal være synlige i kartlegging, vurdering og avgjørelse om tjenester etter loven.

Det pågående landsomfattende tilsynet med kvalifiseringsprogrammet viser at aktuelle deltakere i målgruppen ikke alltid tilbys program. Det er også avdekket avvik som viser at tildeling og gjennomføring av program ikke alltid fungerer i henhold til loven. Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidet og publiserte rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV i juni 2012, og rundskrivet ble revidert i juni 2013. I rundskrivet er det særlig lagt vekt på formålsbestemmelsen, arbeid som mål, hensynet til barn og unge, forsvarlighetskravet, saksbehandlingsreglene, sammenhengen mellom bestemmelsene, det kommunale velferdsansvaret og sammenhengen til andre kommunale eller statlige ordninger og velferdstjenester.

For å sikre at NAV-ansatte mottar tilrettelagt og mest mulig lik opplæring i rundskrivet, har direktoratet utarbeidet en opplæringspakke. Fylkesmennene har fått i oppdrag å tilby opplæring til NAV-ansatte også i 2014.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønader er et av regjeringens viktigste tiltak for å fremme overgang til arbeid og for å bekjempe fattigdom. Kvalifiseringsprogrammet retter seg mot mennesker med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Alle som søker og fyller vilkårene for deltakelse, skal tilbys et individuelt tilpasset kvalifiseringsprogram fra NAV-kontoret, jmfør lov om sosiale tjenester i NAV § 29. Det pågående tilsynet på kvalifiseringsprogrammet kan gi kommunene og NAV-kontoret et godt utgangspunkt for å bedre tjenesten og sikre forsvarlig tildeling og gjennomføring av programmet.

De statlige overføringene som finansierer kommunale merkostnader med kvalifiseringsprogrammet er innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Overføringen for 2014 utgjør, sammen med omdisponert sosialhjelp, det beløpet som ligger til grunn for finansieringen av kvalifiseringsprogrammet. Etter at ordningen startet i 2007, har om lag

24.700 personer deltatt i programmet.¹ Rapporter og foreløpig evaluering tyder på at de aller fleste deltakerne opplever å få bedre økonomi og økt mestring og livskvalitet som følge av programmet. Nær halvparten av deltakerne som har gjennomført programmet, har kommet i arbeid, utdanning eller andre arbeidsrettede tiltak.

Barnefattigdom

Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt har holdt seg stabil de siste årene. Imidlertid blir andelen barn med innvandrerbakgrunn i denne gruppen stadig større. Av nærmere 74 000 barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2009-2011, hadde vel 34 000 innvandrerbakgrunn. Dette utgjorde 47 prosent av alle barn i lavinntektsgruppen. Til sammenligning var denne andelen på 39 prosent i perioden 2004-2006.

Regjeringen vil sikre mer likeverdige vilkår for barn som vokser opp i fattige familier. Den har i 2014 avsatt 45 millioner kroner til kompetanse- og utviklingstiltak for å forebygge og redusere fattigdom blant barn, unge og barnefamilier som mottar bistand fra NAV-kontoret. Målet er å forbedre det sosiale og forebyggende arbeidet i kommunen, utvikle nye tiltak overfor målgruppen, bedre samordningen av lokale tiltak og å styrke og utvikle de lokale aktørenes kompetanse. Det er viktig at tjenestene på NAV-kontoret ytes slik at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

I 2013 mottok 111 kommuner og bydeler tilskudd til tiltak og prosjekter. Rapporter fra kommunene tyder på at tiltakene mot barnefattigdom ikke er godt nok forankret i kommunalt planverk. Søknader der kommunen har eller skal lage en plan for å bekjempe barnefattigdom, ble prioritert i 2013. Det samme ble søknader om tilskudd til ferie- og aktivitetstilbud i skolens ferier til barn og deres familier som del av den helhetlige oppfølgingen. Flere kommuner søker om tilskudd til oppfølging av ungdom og utvikling av oppfølgingsprogrammer for lavinntektsfamilier i tråd med utfordringene på området.

Tilskudd til forebygging og bekjempelse av barnefattigdom for 2014 er lyst ut, og søknadsfristen er 1. februar 2014. Søknadsskjema, regelverk og nærmere informasjon om søknadskriterier og prosedyrer finnes på NAV-siden For kommunen: <http://www.nav.no/Om+NAV/For+kommunen>

Utsatt ungdom

Andelen av ungdom som står utenfor skole, opplæring og arbeid, er høy i Norge. Flere av ungdommene som ikke fullfører videregående opplæring, har sammensatte problemer og vil profitere på god, koordinert hjelp fra flere instanser, som NAV, barnevern, helse og skole.

Kommunen har en viktig rolle med å koordinere og samordne eksisterende virkemidler overfor gruppen.

Målet med det statlige utviklingsarbeidet på området er å prøve ut modeller og få kunnskap om hvilke tilnærminger som virker overfor målgruppen. Det foregår i dag 15

---

¹ Tall pr. 30. november 2013.

utviklingsprosjekter knyttet til barn og unge, og alle er forankret i NAV-kontor. Utviklingsarbeidet videreføres i 2014, med følgende hovedmål:

- å styrke det forebyggende arbeidet overfor ungdom
- å utvikle modeller for samarbeid
- å styrke koordinering, samordning og kjeding av eksisterende tiltak og virkemidler
- å utvikle tilrettelagte tiltak og virkemidler for ungdom
- å styrke det oppsøkende og utadrettede arbeidet
- å sikre tett individuell oppfølging og løs-funksjon.

Utviklingsarbeidet blir evaluert i perioden 2012-2015.

Økonomisk rådgivning

De siste tre årene har antall betalingsanmerkninger, åpnete gjeldsforhandlinger og inkassosaker økt. Samtidig er det stor etterspørsel etter økonomiske rådgivningstjenester i kommunene.

Det er et mål at kommunene har et godt tilbud om økonomisk rådgivning; herunder utenrettslig gjeldsrådgivning.

Den nasjonale økonomirådstelefon i NAV, 800GJELD (80045353), bidrar til å øke tilgjengeligheten til økonomisk rådgivning i NAV. Tjenesten er et lavterskeltilbud og fungerer som supplement til kommunenes rådgivningsarbeid i NAV-kontorene. Telefontjenesten mottar mellom 700 og 800 telefonhenvendelser i måneden.

Økende økonomi- og gjeldsproblemer vil kunne føre til større etterspørsel etter økonomirådgivertjenester i kommunene. Fylkesmannen er i embetsoppdraget for 2014, bedt om å bistå kommunene med å styrke kompetansen til økonomi- og gjeldsrådgivere gjennom kurs og faglige fora. Mindre kommuner anbefales å etablere interkommunalt samarbeid og etablere tettere samarbeid med namsmannen og kredittinstitusjonene.

Tilskudd til oppfølgingstjenester i bolig

Tilskuddsordningen videreføres på samme nivå og skal styrke og utvikle de ordinære tjenestene i kommunene slik at de bedre kan ivareta bostedsløses og rusmiddelmissbrukeres behov for oppfølging i bolig. En egnet bolig er avgjørende for å kunne leve og bo selvstendig og sikre varige botilbud. Det boligsosiale arbeidet skal også bidra til å fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet inviterer kommuner og bydeler til å søke om tilskudd til styrking og utvikling av oppfølgingstjenester til bostedsløse. Tilskuddet skal stimulere til nytenkning og samarbeid på tvers av kommuner, tjenester og etater og frivillige organisasjoner. Tiltak for å redusere bruk av midlertidige botilbud og tiltak for ungdom, yngre voksne og barnefamilier med lavinntektsproblemer skal spesielt prioriteres i 2014.

Tilskudd til oppfølgingstjenester i bolig for 2014 er lyst ut, og søknadsfristen er 1. februar 2014. Søknadsskjema, regelverk og nærmere informasjon om søknadskriterier og prosedyrer finner du på www.nav.no/kommune.

Frivillige organisasjoners arbeid mot fattigdom - 2014

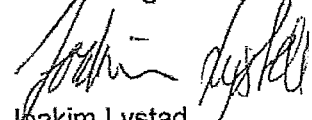
Det er avsatt midler til frivillig arbeid mot fattigdom og sosial ekskludering, til sammen omkring 68 millioner kroner i 2014, fordelt på tre tilskuddsordninger som alle utlyses nasjonalt. Det overordnede målet er å bedre levekårene for sosialt og økonomisk vanskeligstilte eller marginaliserte personer i Norge.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utlyser tilskudd til frivillige organisasjoner og sammenslutninger, for å bidra til å styrke dialogen og samarbeidet med frivillige organisasjoner som arbeider mot fattigdom og sosial eksklusjon og som er representanter for vanskeligstilte. Ordningen skal også styrke mulighetene for egenorganisering, selvhjelpsaktiviteter, brukerinnflytelse og interessepolitisk arbeid for å bekjempe fattigdom og sosial ekskludering i Norge. I overkant av 30 millioner kroner er avsatt i 2014.

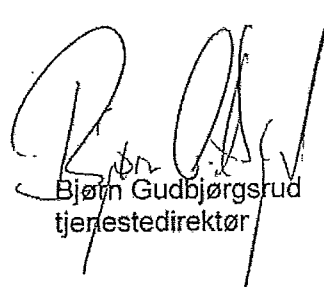
Arbeids og velferdsdirektoratet utlyser også tilskudd til aktivisering og arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner og private stiftelser. Målgruppen er personer som står svært langt fra arbeidsmarkedet, og som er sosialt ekskluderte. Rusmiddelavhengige og tidligere rusmiddelavhengige er en særlig prioritert målgruppe. Målet med tilskuddsordningen er å stimulere til utvikling av nye tiltak og metoder for aktivisering og arbeidstrening av vanskeligstilte. I overkant av 25 millioner kroner er avsatt i 2014.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utlyser videre tilskudd til sosiale entreprenører og til utvikling av sosialt entreprenørskap, som retter sin virksomhet mot bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon i Norge. Sosialt entreprenørskap innebærer etablering av virksomheter som har som mål å løse sosiale eller samfunnsmessige problemer og behov, og som bruker metoder og verktøy fra forretningsverdenen for å nå målene. Målgruppen for tiltak er sosialt og økonomisk vanskeligstilte som opplever, eller står i fare for å oppleve, fattigdom. Omkring 8 millioner kroner er avsatt i 2014.

Med vennlig hilsen

Joakim Lystad
arbeids- og velferdsdirektør

Bjørn Gudbjørgsrud
tjenestedirektør

Kopi:

Arbeids- og sosialdepartementet
Landets fylkesmenn
NAV Fylke
Helsedirektoratet
Statens Helsetilsyn
KS